

උසස් මෝටර් රථ තාක්ෂණ පාඨමාලා **Advanced Auto Technology** **Rotary Auto Training Centre- Nugegoda**

ඉහත පාඨමාලාවේ 2008 වසර වෙනුවෙන් නව පාඨමාලාවක් 2008 ජනවාරි මස 03 වන බ්‍රහස්පතින්දා භූගෝලාකාර රොටරි ශාලාවේදී ආරම්භ වේ. මෙම ආරම්භක දේශනය නොමිලේ පැවැත්වෙන අතර එහිදී මෙම පාඨමාලාව පිළිබඳව සියළු විස්තර ලබාගත හැකි වනු ඇත. දේශනයෙන් පසු පාඨමාලාව හැදෑරීමට කැමැති අයට ඇතුළත්විය හැකි වනු ඇත. ඇතුළත්වීමේ ගාස්තුව රු.250/- ක් වන අතර ඉන්පසු මෙම ආයතනය මගින් පවත්වන සියළු පාඨමාලා සඳහා වෙන් වශයෙන් ඇතුළත්වීමේ ගාස්තු අය නොකෙරේ. මෙහි **part-01** පාඨමාලාව මාස 09ක් පුරා පැවැත්වෙන අතර පන්ති පැවැත්වෙන්නේ සැම බ්‍රහස්පතින්දා දිනකම සවස 6.15 සිට රාත්‍රි 8.15 දක්වා වන අතර මාසික පාඨමාලා ගාස්තුව රු.500/- කි. පාඨමාලා විස්තර පහත දැක්වේ.

Advanced Auto Technology (Part-1)

■ ඉගැන්වූ පද්ධති

- * කන්ටෙන්ෂනල් ඉගැන්වූ (CI)
- * ට්‍රාන්සිස්ටර් කොයිල් ඉගැන්වූ (TCI)
- * කැපැසිටර් ඩිස්චාජ් ඉගැන්වූ (CDI)
- * ඩිස්ට්‍රිබියුටර් රහිත ඉගැන්වූ (DLI)
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් ඩිවෙල් ඇන්ගල් කොන්ට්‍රෝල්
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් ස්පාර්ක් ඇඩ්වාන්ස්
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් තොක් කොන්ට්‍රෝල්
- * ඉන්ඩිවිඩුවල් තොක් කොන්ට්‍රෝල්
- * ඔපරිකල් ඉගැන්වූ
- * මැප් ඉගැන්වූ
- * මැග්නිටෝ ඉගැන්වූ

■ පිටාර වායු පද්ධති

- * කැටලිස් කන්ට්‍රෝලර්
- * ලැම්බා පාලනය
- * EGR පාලනය
- * පොසිටිව් ක්‍රැන්ක් වෙන්ට්‍රෙෂන්
- * වාතෝෂ්‍ය කැනිස්ටර්

■ ඉන්ධන විදුම් පද්ධති

- * K- පෙට්‍රොනික්
- * KA පෙට්‍රොනික්
- * KE පෙට්‍රොනික්
- * D- පෙට්‍රොනික්
- * L- පෙට්‍රොනික්
- * LH- පෙට්‍රොනික්
- * මොනො පෙට්‍රොනික්
- * රෙකික්ස් ඉන්ජෙක්ෂන්
- * ඩික්ගල් පොඩ්න්ට් ඉන්ජෙක්ෂන්
- * ඩිජි පෙට් ඉන්ජෙක්ෂන්
- * ඩිජි ගන්ට් ඉන්ජෙක්ෂන්
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් කාබියුරේටර්ස්

■ එන්ජින් පාලන පද්ධති

- * අයිඩ්ලින් ස්ටැබිලයිසර්
- * ඩිජිටල් අයිඩ්ලින් ස්ටැබිලයිසර් (DIS)
- * ඕවර් රන් පෙට්‍රල් කට්-ඕෆ්
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් ගැස් පැඩල්
- * ක්‍රෑස් කොන්ට්‍රෝල්
- * බැටරි චාජින් පද්ධති
- * ස්ටාර්ටින් සිස්ටම්

■ කාබියුරේටර්

- * සිංගල් වෙන්ඩ්‍රර් කාබියුරේටර්
- * බබල් වෙන්ඩ්‍රර් කාබියුරේටර්
- * ඩෝර්සබල් වෙන්ඩ්‍රර් කාබියුරේටර්
- * කාබියුරේටර් පාලන පද්ධති

මෙම පළමු පාඨමාලාව හැදෑරීමට අවශ්‍ය ඉලෙක්ට්‍රොනික් සහ විදුලි දැනුම ආරම්භයේ සිටම කොටස් වශයෙන් ඉතා සරල ලෙස ලබා දෙනු ලැබේ.

මෙම පළමු පාඨමාලාව සඳහා පැවැත්වෙන දේශන වෙනුවෙන් නිබන්දන 50 ක් නිකුත් කෙරෙන අතර ඉන් එක් නිබන්ධනයක් පමණක් මේ සමඟ යොමුකර ඇත.

Advanced Auto Technology (Part-2)

■ ඔටෝ ට්‍රාන්ස්මිෂන්

- * ඔටෝ ගියර්
- * ටොක් කන්ට්‍රෝලර්
- * එපිසයික්ලික් ගියර් ට්‍රේන්
- * හයිඩ්‍රොලික් පාලන ඔටෝ ගියර්
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් පාලන ඔටෝ ගියර්
- * ට්‍රිප් ට්‍රොනික් ගියර් ක්‍රමය
- * CVT ගියර් ක්‍රමය

■ ඩිසල් තාක්ෂණය

- * ඩිසෙල් ඉන්ජෙක්ෂන්
- * ඉන් ඩිසෙල් ඉන්ජෙක්ෂන්
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් ග්ලෝ සිස්ටම්
- * ඉන් ලයිනි පම්ප්
- * VE පම්ප්
- * මෙකනිකල් සහ නියමැරික් ගවනර්
- * නියුමැරික් ගවනර් ක්‍රමය
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් ගවනර් ක්‍රමය
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් ඩිසල් කොන්ට්‍රෝල්
- * කොමන් රේල් ඩිසල් ඉන්ජෙක්ෂන් (CDI)
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් ඩිසල් කොන්ට්‍රෝල් (Bosch)
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් ඩිසල් කොන්ට්‍රෝල් (Toyota)
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් ඩිසල් කොන්ට්‍රෝල් (Mitsubishi)

■ වෙසි ඉලෙක්ට්‍රොනික්ස්

- * ඇන්ට් ලොකින් බ්‍රේක් සිස්ටම්
- * ක්‍රෑස් කොන්ට්‍රෝලින්
- * ඇන්ට් ස්ලිප් රෙගියුලේෂන්
- * ඔටෝමැටික් ස්ටැබිලිසර් කොන්ට්‍රෝල්
- * පවර් ස්ටියරින්
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් පාලන පවර් ස්ටියරින්
- * ඉලෙක්ට්‍රික් පවර් ස්ටියරින් (EPS)
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් කාබියුරේෂන්
- * එයාර් කන්ඩිෂනින්
- * ඩිජිටල් ක්ලයිමේට් කොන්ට්‍රෝල්
- * 4C-ක්ලයිමැට්‍රොනික්
- * ඉලෙක්ට්‍රික් වයරින් සිස්ටම්
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් සස්පෙන්ෂන්
- * ඩෝර්සබල් බැම්පර් කොන්ට්‍රෝල්
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් හයිඩ්‍රි කොන්ට්‍රෝල්
- * ඉලෙක්ට්‍රොනික් ඩිගර්නෂන් ලොක්

■ බොඩි ඉලෙක්ට්‍රොනික්ස්

- * සෙන්ට්‍රල් ලොකින් (ඉලෙක්ට්‍රික්)
- * සෙන්ට්‍රල් ලොකින් (නියුමැටික්)
- * ඉමොබිලයිසර්
- * එයාර් බැග් (SRS)
- * ඩිජිටල් ඔටෝ වෙක් සිස්ටම්
- * ඩීඊ සහ මීටර් මෙමර්
- * ට්‍රිප් කොමිසියුටර්
- * මිලිටිල්ලෙක්සස් සහ CAN බෝටා බස්

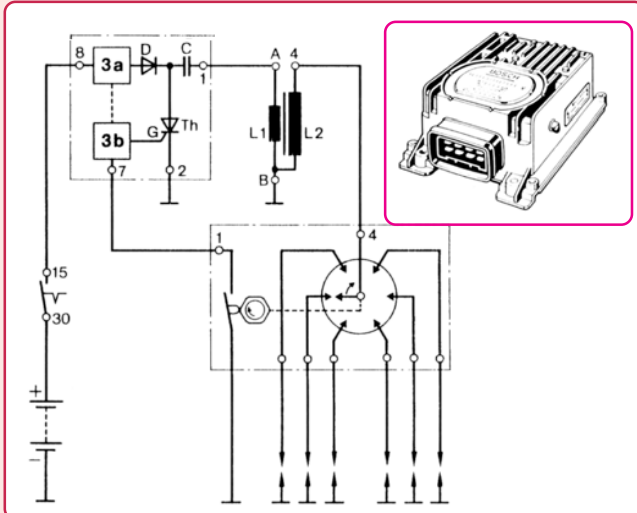
■ එන්ජින් තාක්ෂණය

- * එක්ස්කෝස්ට් ගැස් වර්බෝ චාපර්
- * බයි වර්බෝ තාක්ෂණය
- * එප්ස්බල් වර්බෝචාපර්
- * G- චාපර් සහ සුපර් චාපර්
- * හීට් වේඩ් සුපර් චාපර්
- * ඉන්ටර්කුලර්
- * ඩෝර්සබල් ඉන්ටර් මැනිෆෝල්ඩ්
- * ඩෝර්සබල් වැල්ව් වයිමින්
- * ගැස්ලින් ඩිසෙල් ඉන්ජෙක්ෂන්(GDI)

මෙහි පළමු පාඨමාලාව හදාරන ලද සිසුන්ට පමණක් දෙවන පාඨමාලාව හැදෑරීමට ඇතුළත්කරගනු ලැබේ. දෙවන පාඨමාලාව හැදෑරීමට අවශ්‍ය ඩිජිටල් ඉලෙක්ට්‍රොනික්ස් දැනුම පාඨමාලාව ආරම්භයේ සිට කොටස් වශයෙන් ලබාදෙනු ලැබේ.

කැපැසිටර් ඩිස්චාජ් ඉග්නිෂන් Capacitor Discharge Ignition (CDI)

කැපැසිටර් කිස්ට්ස් ඉග්නිෂන් (Capacitor Discharge Ignition) එනම් CDI ක්‍රමය මෝටර් සයිකල් සඳහාම නිමවුවක් ලෙස බොහෝ අය සිතති. එහෙත් එය මෝටර් රථ පෙට්‍රල් එන්ජින් සඳහා නිමාණය වූවක් වන අතර මෙහිදී ඇතිවන ප්‍රබල ප්‍රතිඝ පවතින කාලය මදිවීම නිසා, සාමාන්‍ය මෝටර් රථ වලින් එය ඉවත්ව පසු කාලයේදී රොටරි එන්ජින්, රේසින් කාර් එන්ජින් වැනි විශේෂ එන්ජින් සඳහා පමණක් එය භාවිතා වූනි. කෙසේ හෝ මෝටර් රථ එන්ජින් වලින් එය අද සම්ප්‍රතියෙන්ම ඉවත්ව වූවත් මෝටර් සයිකල් සහ අනෙකුත් කුඩා පෙට්‍රල් එන්ජින් සඳහා එය බහුල ලෙස භාවිතා වෙයි. එසේ වුවත් ඒ පිළිබඳව අධ්‍යයනය අපට ඉතා වැදගත් වෙයි. මන්ද එම නිර්මාණය තුලින් ඉතා හොඳ තාක්ෂණික දැනුමක් ලබාගත හැකි බැවිනි.

CDI ප්‍රිගර් එකකය සහ එහි පරිපථය ඉගැනීමෙන් පද්ධතියකට එක්ව ඇති අයුරු

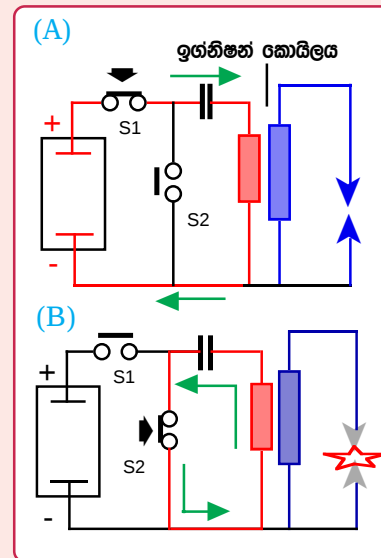
අනෙකුත් සංකීර්ණ ඉලෙක්ට්‍රොනික් ඉග්නිෂන් පද්ධති මෙන්ම **CDI** ඉග්නිෂන් පද්ධති පිළිබඳවද තාක්ෂණික වශයෙන් හොඳ දැනුමක් ලබා ගැනුමට අපට Bosch ආයතනයේ තාක්ෂණික නිවන්ධන වෙත යොමු විය යුතුවේයි. මන්ද මෙම **CDI** ඉග්නිෂන් ක්‍රමය හඳුන්වාදීමේදී මුල්වී ඇත්තේ ඔවුන් බැවිනි. කෙසේ නමුදු මෙම **CDI** ඉග්නිෂන් ක්‍රමය මෝටර් සයිකල් මගින් ලොවට බිහිවූවක් ලෙස අද අනෙකුත් රටවල පවා පවතින තද විශ්වාසයකි. මුලින්ම එම වැරැදි අවබෝධය ඉවත්කරගත යුතු අතර ඒ සඳහා ඉහත සටහන ඉදිරිපත්කර ඇත. එහි මෝටර් රථයක යොදා ගත් **CDI** පද්ධතියක පරිපථ සටහනක් සමග එම පාලන කොටස අන්තර්ගත ට්‍රිගර් ඒකකයද දක්වා ඇත. එය **Bosch** ආයතනයට අයත් මදක් පැරැණි තාක්ෂණ නිවන්ධනයකින් උපුටා ඒ අයුරින්ම මෙහි ඇතුලත් කර ඇත. එය සිලින්ඩර 6 ක් සහිත එන්ජින්කට අයත් **CDI** ඉග්නිෂන් පද්ධතියක් බව පෙනියනු ඇත. **CDI** යනු මෝටර් රථ තුලින් මෝටර් සයිකල් සඳහා සංක්‍රමණය වූවක් බව වටහා ගැනුමට මෙම සාධක හොඳටම ප්‍රමාණවත් වන ඇත.

දැනට බිහිව ඇති ඉලෙක්ට්‍රොනික් පාලන ඉග්නිෂන් පද්ධති අතුරින් ඉතා ප්‍රබලතම පුළුඟු ලබාගත හැකිවන්නේ මෙම **CDI** පද්ධති වලිනි. එමෙන්ම අවම ඩිවෙල් කාලයක් යටතේ ප්‍රබල පුළුඟු ඇති කිරීමටද මෙම **CDI** ඉග්නිෂන් පද්ධතිවලට හැකියාව ඇත. එසේනම් එය මෝටර් රථ සඳහා ජනප්‍රිය නොවුයේ මන්දැයි ගැටළුවක් ඇති වනු ඇත. එය ඉදිරියේදී විසඳෙනු ඇත. කෙසේ නමුදු **CB** පොයින්ට් සහිත ඉග්නිෂන් පද්ධතිවලට වඩා මෙය ඉතා ඉදිරියෙන් සිටින අතර සාර්ථක **TCI** ක්‍රම මගින් මෝටර් රථ ආක්‍රමණය කල පසු පමාවේ මෙම **CDI** ක්‍රමය බිහිවීමද මෙය මෝටර් රථ සඳහා බහුලව යොදා නොගැනීමට හේතුවක් වී ඇත.

CDI මූලික ක්‍රියාකාරීත්වය

සාමාන්‍ය ඉග්නිෂන් පද්ධතියක පුළුඟුව ලබාගන්නේ ඉග්නිෂන් කොයිලයේ ප්‍රාථමික දඟරයේ චුම්බක කේන්ද්‍රයක් ඇතිකර එය වහා අභෝසිකර එමගින් ද්විතීක දඟරයේ ඇතිවන අධි වෝල්ටීයතාව යොදා ගැනීමෙනි. එහෙත් **CDI** ක්‍රමයේදී එයට තාත්පසිකවම වෙනස් ලෙස, එනම් කැපැසිටරයක් ආරෝපණය කර එම තැන්පත් කරගත් ධාරාව ප්‍රාථමික දඟරය හරහා විසර්ජනය (**Discharge**) කිරීමෙන් ද්විතීක අධි ධාරාව උපදවා එමගින් පුළුඟුව ලබාගැනේ. ඒ කෙසේදැයි මුලින්ම වටහා ගනිමු.

කැපැසිටරයක් ඩිස්චාජ් කිරීමෙන් ප්‍රචුභවක් ලබා ගන්නැයි ආකාරය මෙම ආදර්ශ සටහනෙන් දක්වා ඇත. මෙහි යොදාගෙන ඇත්තේ සාමාන්‍ය ඉග්නිෂන් පද්ධතියකම ඉග්නිෂන් කොයිලයකි. බැටරි ධන අග්‍රය සිට කැපැසිටරයක් හරහා ධාරාව ගමන් කර ප්‍රාථමික දඟරය හරහා අර්ත් වන අයුරු මෙම පරිපථය සකස් කර ඇත. මූලිකම **A** සටහනේ **SI** ස්විචය තද කළ විට කැපැසිටරය සහ කැපැසිටරය ආරෝපණය ආරෝපණය වීමට ගත් **B** සටහන අයුරු **SI** තද කළහොත් සිදුවන්නේ ඝණිකව ප්‍රාථමික දඟරය ප්‍රාථමිකය හරහා ධාරාවක් ක්ෂේත්‍රය කැපැසිටරය මග ද්විතීක දඟරයේ අධි උෂ්ණත්වයක් ඉලෙක්ට්‍රෝන හරහා ද්විතීකය ප්‍රචුභව ලබා ගැනීමට හැකි කරගෙනය.

**කැපැසිටර් ඩිස්චාජ් ක්‍රමයෙන්
දුගතිමත් ප්‍රමිතුවක් ඇති කිරීම**

ප්‍රාථමිකය හරහා ධාරාව ගලායාමෙන් කැපැසිටරය ආරෝපණය (Charge) වෙයි. කැපැසිටරයක් ආරෝපණය වීමට ගත වන්නේ මිලි තත්පර ගණනකි. දැන් B සටහන අයුරු SI ස්විචය අත හැර S2 ස්විචය තද කළහොත් සිදුවන්නේ කැපැසිටරය උරාගත් ධාරාව ඝණනීකව ප්‍රාථමික දඟරය හරහා විසර්ජනය වීමයි. එලෙස ප්‍රාථමිකය හරහා ධාරාවක් ඝණනීකව ගලායාමේදී ඇතිවන ක්ෂේත්‍රය කැපැසිටරය විසර්ජනයවී ඝණනීකව කඩවීමත් සමග ද්විතීක දඟරයේ අධි චෝල්ට්‍රියතාවයක් ඉපදී ස්පාර්ක් ප්ලග් ඉලෙක්ට්‍රෝඩ හරහා පුළුඟුවක් ඇති වෙයි. CDI පද්ධතියක පුළුඟුව ලබා ගන්නේද මෙම මල ධර්මය උපයෝගී කරගෙනය.

මෙම ඉග්නිෂන් කොයිලයේද ප්‍රාථමික සහ ද්විතීක දඟර දෙක අතර වට අනුපාතය **1:100** ක් පමණ වෙයි. ඒ අනුව ප්‍රාථමිකයට සපයන වෝල්ටීයතාවය මෙන් සිය ගුණයකින් වැඩි වූ ද්විතීක වෝල්ටීයතාවයක් මෙහිදී ලබාගත හැකි වෙයි. එහෙත් සාමාන්‍ය ඉග්නිෂන් පද්ධතියක වුවද ද්විතීක වෝල්ටීයතාවය ඇතිවෙන්නේ ප්‍රාථමිකය හරහා එහි ඇතිවෙන වෝල්ටී **300** ක් පමණ වූ ස්වයං ප්‍රේරණ ධාරාව විසර්ජනය වීමෙන් බව අපි දනිමු. ඒ අනුව මෙම **CDI** ක්‍රමයේදීද එවන් අධි වෝල්ටීයතාවයක් විසර්ජනය විය යුතු අතර බැටරි වෝල්ටීයතාවයෙන් එය කළ නොහැකි වේ. නමුත් මෙම සටහනේ බැටරියක් ඒ සඳහා යොදවා ඇත්තේ මෙය ආදර්ශ සටහනක් බැවිනි.

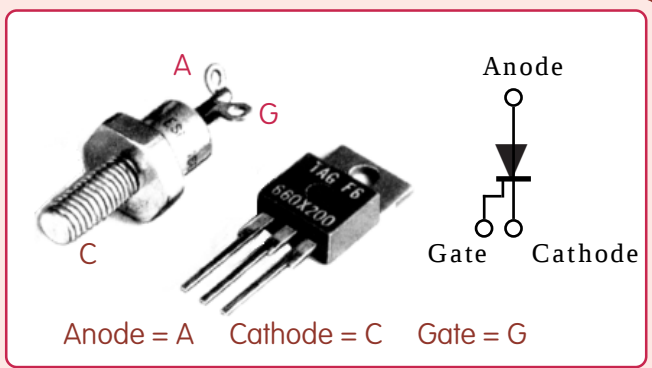
ඉහත විස්තර කළ **CDI** පද්ධතිය මෝටර් රථ එන්ජිමකට සවි කර බැටරියෙන් ක්‍රියාකරවීමට සැකසීමේදී කළ යුතු වෙනස්කම් රාශියකි. මෙහිදී ස්වයං ප්‍රේරණ ධාරාව ප්‍රාථමිකයේ ඇති නොවන නිසා බැටරි ධාරාවේ වෝල්ටීයතාවය ඉලෙක්ට්‍රොනික් පරිපථයක් සහිත ට්‍රාන්ස්ෆෝමරයකින් එනම් ඉන්වර්ටරයකින් වෝල්ටී **400**ක් පමණ දක්වා ඉහළ නග්වා ගත යුතු වේ. එලෙස ඉහළ නංවාගත් වෝල්ටීයතාවය ඩයෝඩ් මගින් සරළ ධාරාවක් බවට හරවා **CDI** පද්ධතියේ කැපැසිටරය වාප් කිරීමට යොදාගනු ලැබේ. මේ අනුව අපි නිදසුනට ගත් ඉහත ආදර්ශ පරිපථයේ වුවද ප්‍රාථමික වෝල්ටීයතාවය ඉහළ නග්වා නොමැති බැවින් සටහනේ දැක්වෙන අයුරු ප්‍රබල පුළුඟුවක් ලබාගත නොහැකි වෙයි. ඒ අනුව මෙය සාර්ථක කර ගැනුමට උත්සාහ ගනිමු.

ඉහත පරිපථයේම ද්විතීක පුළුඟුව ලබා ගැනුම සඳහා B සටහනේ S2 ස්විචය තද කරනු ලැබුවේ **S1** ස්විචය නිදහස් කිරීමෙන් පසුවය. **S1** සම්බන්ධ කර තිබියදීම S2 තද කළේ නම් ඒ හරහා බැටරි ධාරාව ෂෝට්ට් සර්කිට් වී හානි සිදුවේ. මේ අනුව මෙම පද්ධතිය **CDI** ක්‍රමයට ගෙන ඒමේදී කැපැසිටරය ෂෝට්ට් කරන විට ප්‍රාථමිකයට ධාරාව සැපයෙන මාගීය තාවකාලික ලෙස විසන්ධි විය යුතුය. එසේම මෙය එන්ජිමකට සවි කිරීමේදී පුළුඟුව අවශ්‍ය මොහොතේම S2 ස්විචය ක්‍රියාකරවීමටද ක්‍රමයක් යෙදිය යුතුය. එන්ජිමක මෙම ස්විච් ක්‍රියා කළ යුතු වේගයද ඉතා වැඩිවන අතර එහිදී යාන්ත්‍රික ලෙස **S1, S2** ස්විච් වෙනුවට වෙනත් උපක්‍රම යෙදිය යුතුය.

ඉහත විස්තර යටතේ **CDI** පද්ධතියක් නිමාණය කිරීමේදී සිතා බැලිය යුතු කරුණු රැසක් ඇති බව ඔබට පෙනීයන්නට ඇත. තයරිස්ටරය නම් (**Thyristor**) ඉලෙක්ට්‍රොනික් ස්විචය යොදා ගැනුමෙන් මෙම ගැටළු රැසක් විසඳා **CDI** පද්ධතිය සාර්ථක ලෙස නිර්මාණය කිරීමට හැකිව තිබෙයි. තයරිස්ටරයම **SCR** යනුවෙන්ද හැඳින්වේ. (**Silicon Control Rectifier**) මෙම උපාංගය පිළිබඳව මිළහට අවබෝධයක් ලබා ගනිමු.

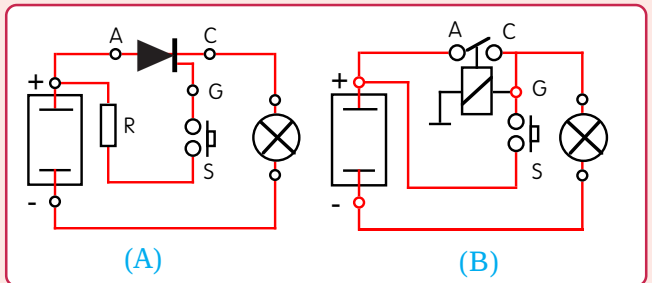
■ තයරිස්ටරය සහ එහි ක්‍රියාකාරිත්වය

P සහ **N** අඩි සන්නායක කොටස් තුනක් එක්තරා විශේෂිත ආකාරයකට එක් කර බැලීමේදී අනම්බෙන් මෙන් ට්‍රාන්සිස්ටරය නම් වටිනා අඩි සන්නායක නිර්මාණය බිහිවූ ආකාරයටම එම කොටස් හතරක් එක් කිරීමෙන් වැඩි ධාරාවක් ගලා යැවිය හැකි තයරිස්ටරය නම් ස්විචය බිහි වී ඇත. මෙය එක්තරා විශේෂිත ආකාරයකට ක්‍රියාකල අතර එම ක්‍රියාකාරිත්වය **CDI** පද්ධතියක් සඳහා නොදිනීම ගැලපුනි.

තයරිස්ටර සහ එහි සංකේතය

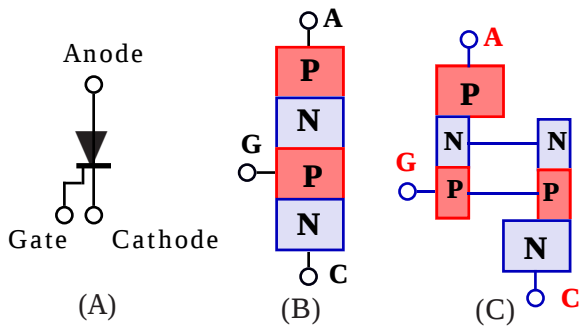
ආකාර දෙකකට නිම වූ තයරිස්ටර දෙකක් මෙහි දැක්වේ. ඉලෙක්ට්‍රොනික් උපාංගයක් වූ මෙම ස්විචයේ ට්‍රාන්සිස්ටරයක මෙන්ම අග්‍ර තුනක් වෙයි. ඇනෝඩ් (**A**) කැතෝඩ් (**C**) ගේට් (**G**) යන නම් වලින් මෙම අග්‍ර හැඳින්වෙන අතර මෙම දකුණු සටහනේ ඇති තයරිස්ටරයක සංකේත සළකුණ මගින් එය පෙන්වා තිබේ. තවද කුඩා තයරිස්ටර මෙම සටහනේම දක්වා ඇති අයුරු ට්‍රාන්සිස්ටර හැඩයෙන්ද නිපදවා තිබෙයි. මෙය ස්විචයක් ලෙස යොදා ගන්නා අයුරු පහත දැක්වේ.

තයරිස්ටර ක්‍රියාකාරිත්වය වටහා ගැනුමට නිදසුනක්

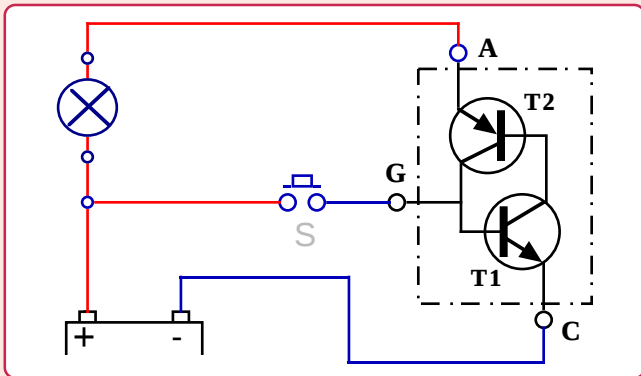
මෙම **A** සටහනේ දක්වා ඇති අයුරු තයරිස්ටරයක් බල්බයක් දැල්වීමට හෝ වෙනත් උපකරණයක් ක්‍රියාකරවීමට ස්විචයක් ලෙස යොදාගත හැක. එහෙත් ඩයෝඩයක ආකාරයට ඇනෝඩයට ධන අග්‍රයත්, කැතෝඩයට සෘණ අග්‍රයත් ලෙස ධාරාව සම්බන්ධ කළ පමණින් එය හරහා ධාරාව ගලා නොයයි. ධාරාව ගලා ගොස් බල්බය දැල්වීමට නම් ගේට් අග්‍රයට කුඩා ධන අග්‍රයක් මොහොතකට සම්බන්ධ කළ යුතුය. ඒ අනුව **S** ස්විචය සම්බන්ධ කළ සැනින් **R** ප්‍රතිරෝධකය හරහා එම ධන අග්‍රය ඇනෝඩයට ලැබී තයරිස්ටරය ක්‍රියාත්මකව බල්බය දැල්වෙයි. එහෙත් ඉන්පසු **S** ස්විචය මුදාහැරියද බල්බය නොනිවී එක දිගටම දැල්වෙයි. බල්බය නිවීමට නම් බැටරි වයරය මොහොතකට ගලවා නැවත සවිකළ යුතුය. තයරිස්ටරයක් ස්විචයක් ලෙස ක්‍රියාකරන මෙම විශේෂ ආකාරය සරළ අයුරින් වටහා ගැනීම **B** සටහන තුළින්ද අවබෝධ කර ගත හැක. එහිදී **S** ස්විචය වරක් ඔබා අතහැරි විට බල්බය එක දිගටම දැල්වී පවතී. එයට හේතුව සම්බන්ධ වූ රිලේ කන්ටැක්ට් හරහා රිලේ දඟරයට ධන අග්‍රය තවත් මගකින් ලැබීම නිසා **S** ස්විචය අත හැරියද රිලේ කන්ටැක්ට් බදා සිටීමයි. බල්බය නිවීමට මෙහිදීද බැටරි වයරයක් මොහොතකට කඩ කළ යුතුය.

තයරිස්ටරය තුල ඉහත සංකීර්ණ ක්‍රියාවලිය සිදු වන්නේ එය තුල ඇති **P**- කන්ඩක්ටර දෙක සහ **N**- කන්ඩක්ටර දෙක මගින් **PNP** සහ **NPN** ට්‍රාන්සිස්ටර දෙකක් නිර්මාණය වී ඒ දෙක එකට ශ්‍රේණිගතව සම්බන්ධව ඇති හෙයිනි. ඒ පිළිබඳවද යම් අවබෝධයක් ලබා සිටීමු.

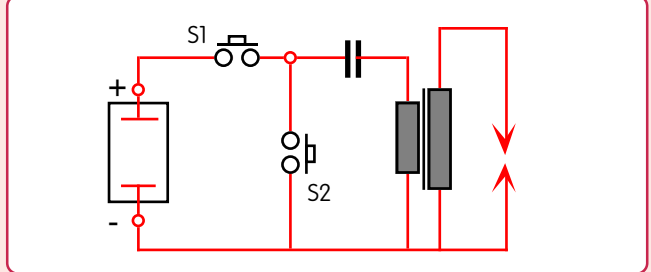
තයරිස්ටරයක නිර්මාණය

ඉහත **A** සටහනෙන් දක්වා ඇති තයරිස්ටර සංකේතයේ දක්වා ඇති අග්‍ර තයරිස්ටරය තුල ඇති **P** සහ **N** ලේයර හතරට සම්බන්ධව ඇති ආකාරයත් එහි නිර්මාණයත් **B** සටහනෙන් දක්වා තිබෙයි. **C** සටහන අයුරු මෙම සම්බන්ධය දෙකඩ කරගත් විට එය **PNP** සහ **NPN** ට්‍රාන්සිස්ටර දෙකක එකතුවක් බව හොඳින්ම පැහැදිලි වේ. එහි අග්‍ර ඇතුලතින් සම්බන්ධව පවතින ආකාරයද එම සටහන තුළින්ම වටහාගත හැකිය. එම අභ්‍යන්තර ට්‍රාන්සිස්ටර පරිපථය තුළින් මෙහි ක්‍රියාකාරිත්වය සිදුවන ආකාරය වටහා ගැනුමට මිළඟට උත්සාහ ගනිමු.

තයරිස්ටරයක ක්‍රියාකාරිත්වය

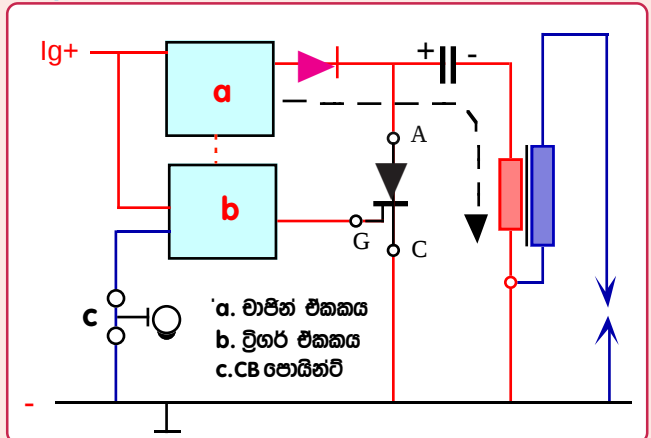
මෙහි දක්වා ඇත්තේ තයරිස්ටරයක් ස්විචයක් ලෙස ගෙන එය හරහා බල්බයක් දැල්වීමට සකස් කල පරිපථයකි. තයරිස්ටරය තුල ඇති **PNP** සහ **NPN** ට්‍රාන්සිස්ටර දෙක සංකේත ලෙසින්ම ගෙන එහි අග්‍ර පිහිටන අයුරු දැක්වෙන ලෙස මෙය සකස් කර ඇත්තේ තයරිස්ටර ක්‍රියාකාරිත්වය වටහා ගැනුම පහසු කරවීමටය. ඒ අනුව සටහන අයුරු බල්බය තයරිස්ටර ඇනෝඩ් සහ කැතෝඩ් අග්‍ර දෙකට සම්බන්ධ කලත් එය දැල්වීම සිදු නොවන්නේ **T1** සහ **T2** ට්‍රාන්සිස්ටර දෙක අක්‍රියව ඇති හෙයිනි. **T2**, **PNP** ට්‍රාන්සිස්ටරය අක්‍රියව ඇත්තේ එහි බේස් අග්‍රයට අවශ්‍ය ඍන අග්‍රය නොලැබීමෙනි. **T1**, **NPN** ට්‍රාන්සිස්ටරය අක්‍රියව ඇත්තේ එහි බේස් අග්‍රයට අවශ්‍ය ධන අග්‍රය ලැබී නොමැති බැවිනි. දැන් **S** ස්විචය සම්බන්ධ කල හොත් තයරිස්ටර් ගේට් අග්‍රය හරහා **T1**, **NPN** ට්‍රාන්සිස්ටරය ක්‍රියාත්මකව එහි කලෙක්ටරය හරහා **T2** බේස් අග්‍රයට අවශ්‍ය ධන අග්‍රය ලැබී එයද ක්‍රියාත්මක වෙයි. ඒ අනුව එම **T2** ට්‍රාන්සිස්ටරය හරහාද **T1** බේස් අග්‍රයට අවශ්‍ය ඍන අග්‍රය තවත් මගකින් ලබාදෙයි. මේ අනුව ට්‍රාන්සිස්ටර දෙකම ක්‍රියාත්මක වීම නිසා ඒ හරහා බල්බය දැල්වෙයි. දැන් අපි **S** ස්විචය විසන්ධි කලද බල්බය නිවී නොයයි. එයට හේතුව ට්‍රාන්සිස්ටර දෙක මගින් එකිනෙකට අවශ්‍ය බේස් ධාරාවන් සපයා තිබීම නිසාවෙනි. ඒ අනුව එය නිවීමට නම් ඇනෝඩ් හෝ කැතෝඩ් අග්‍රයක් මදකට විසන්ධි කල යුතුවෙයි. දැන් අපි මෙය **CDI** පද්ධතියකට ආදේශ කර බලමු.

කැපැසිටර් චිස්වාප් ක්‍රමයෙන් ඉග්නිෂන් පුළිඟුවක් ලබා ගැනුම

තයරිස්ටරය යොදා මෝටර් රථයකට සුදුසු අයුරින් **CDI** පද්ධතිය නිර්මාණය කිරීමට පෙර එය නිර්මාණය කළයුතු ආකාරය වටහාගැනීමට මෙහි නැවතත් දක්වා ඇත්තේ අප මෙයට පෙර අධ්‍යයනය කළ කැපැසිටරයක් විසර්ජනය කිරීමෙන් ඉග්නිෂන් පුළිඟුවක් ලබාගත හැකි ආකාරයයි. මෙය මෝටර් රථයක ඉග්නිෂන් පද්ධතියක් සඳහා පරිවර්තනය කිරීමට මුලින්ම කලයුත්තේ බැටරියේ සිට එන වෝල්ටීයතාවය වෝල්ට් **300** ක් පමණ දක්වා වූ අගයකට වැඩිකර එය සරල ධාරාවක් බවට පත්කර ගැනුමයි. මිළඟට පුළිඟුව උයරින් ඕඩරයට අනුව ඇති කිරීමට පෙර පරිදිම **CB** පොයින්ට් යුගලය යොදා ගත යුතුය.

CDI පරිපථයේ නිර්මාණය සහ කැපැසිටරය ආරෝපනය වීම

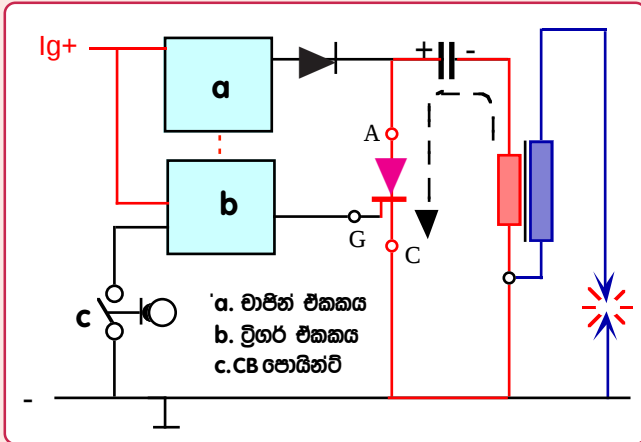

කැපැසිටරය ආරෝපනය වීම

මෙහි දක්වා ඇත්තේ තනි සිලින්ඩර මෝටර් රථ එන්ජින් සඳහා සැලසුම් කල **CDI** ඉග්නිෂන් පද්ධතියකි. මෙහි **a** යනුවෙන් දක්වා ඇති වාපින් ඒකකය බැටරි වෝල්ටීයතාවය ඉහළ අගයකට පත්කර දක්වා ඇති ඩයෝඩය හරහා කැපැසිටරයටත් ඉන්පසු ඉග්නිෂන් කොයිලයේ ප්‍රාථමිකය හරහාත් ගමන් කරවයි. මෙහිදී කැපැසිටරය එම වෝල්ටීයතාවය දක්වා ආරෝපනය වෙයි. ඩයෝඩය ආරෝපනය වූ ධාරාව ආපසු ගලායාමද වළක්වයි. මෙහිදී **CB** පොයින්ට් වැසී පවතින අතර තයරිස්ටරය විසන්ධිව පවතියි.

කැපැසිටරය ආරෝපනය වීමෙන් පසු පුළිඟුව ලබා ගැනුමට එම ආරෝපනය කරගත් ධාරාව ඉග්නිෂන් කොයිල් ප්‍රාථමිකය හරහා විසර්ජනය කලයුතු වෙයි. තයරිස්ටරය ක්‍රියාකරවීමෙන් එය කල හැකිය. එහෙත් එහිදී තයරිස්ටරය හරහා වාපින් ඒකකයෙන් ලැබෙන අධි වෝල්ටීයතාවයද හෝර්ට් වියහැකි බැවින් තයරිස්ටරය ක්‍රියාත්මකවන කාලය තුල වාපින් ඒකකයෙන් එන ධාරාව මදකට විසන්ධි කල යුතු වෙයි. තයරිස්ටරය ක්‍රියාකරවන **b** කොටසෙන් වාපින් ඒකකයට (**a**) සංඥාවක් සැපයීමෙන් එය සිදුවේ. සටහනෙන් එම සංඥා මාර්ගය තිත් ඉරකින් දක්වා ඇත.

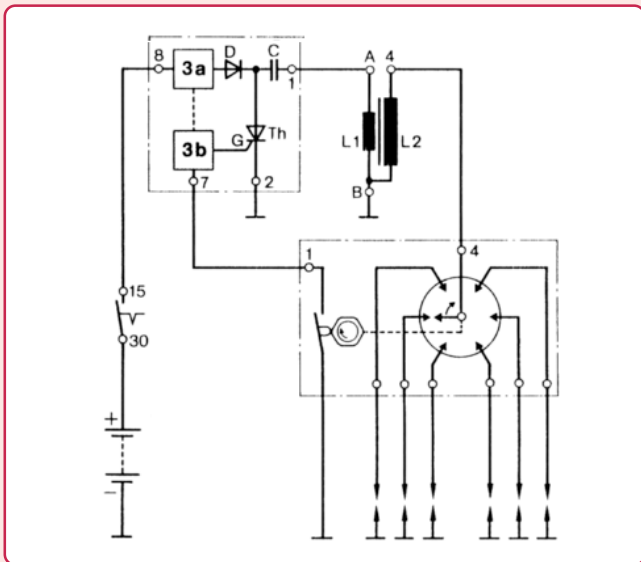
■ කැපැසිටරය විසර්ජනය වීම සහ ඉග්නිෂන් පුළිඟුව ඇතිවීම

කැපැසිටරය විසර්ජනය වීම සහ පුළිඟුව ඇතිවීම

මෙහි දක්වා ඇත්තේ පුළිඟුව ඇතිවෙන අවස්ථාවයි. එහිදී **CB** පොයින්ට් බිඳීමත් සමග **b** ට්‍රිගර් ඒකකය තයරිස්ටර් ගේට් අග්‍රය ධන අග්‍රයක් කර එය ක්‍රියාත්මක කරන අතරම චාජින් ඒකකයද නාවකාලික ලෙස අක්‍රීය කරනු ලබයි. මෙහිදී කැපැසිටරය ආරෝපනය කරගත් ධාරාව තයරිස්ටරය හරහා සටහනේ දක්වා ඇති ආකාරයට ප්‍රාථමිකය හරහා විසර්ජනය වෙමින් චුම්බක ක්ෂේත්‍රය ඇති කරනු ලබයි. ඒ සමගම කැපැසිටරය ගබඩා කරගත් ධාරාව අවසන් වීමෙන් ක්ෂේත්‍රය ක්ෂණිකව බිඳවැටෙන අතර ඒ සමගම ඇතිවෙන ස්වයං ප්‍රේරණ ධාරාවෙන් අධි වෝල්ටීයතාවය ද්විතීකයේ නිපදවී පුළිඟුව ඇති කරයි. එසේම එහිදී ක්‍රියාත්මක වුනු තයරිස්ටරයද නැවත අක්‍රීය වෙයි. ඒ කැපැසිටරය මගින් ඇනෝඩය සහ කැතෝඩය අතර ඇති කල වෝල්ටීයතාවය අනෝසි වීමෙනි. ඉන්පසු නැවතත් මෙයට පෙර සටහන අයුරු මිලන පුළිඟුව සඳහා කැපැසිටරය ආරෝපනය වෙයි.

■ මෝටර් රථ එන්ජිමක් සඳහා සකසනු ලබන CDI පද්ධතියක්.

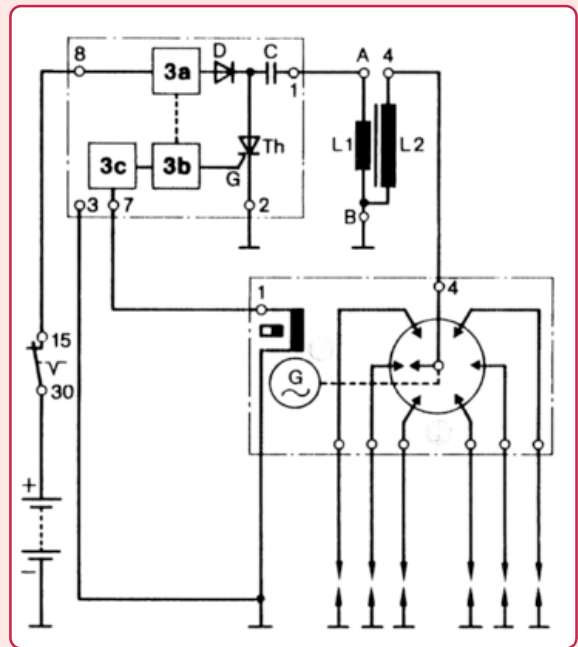
CB පොයින්ට් සහිත CDI ක්‍රමය මෝටර් රථ එන්ජිමකට යෙදවීම

මෙයට ඉහත පේද වලින් දක්වනු ලැබුවේ **CDI** පද්ධතියක් අවබෝධ කර ගැනුම සඳහා සකස් කල ආදර්ශ සටහන් කිහිපයක් වන අතර මෙහි දක්වා ඇත්තේ එය මෝටර් රථ එන්ජිමක් සඳහා යොදා ගත් අයුරයි. එය අපගේ

නිර්මාණය හා සකඳුන වට එක සමාන බව හැඟියනු ඇත. මෙහි දක්වා ඇත්තේ **Bosch** සමාගම විසින් නිකුත් කල සිලින්ඩර 6 එන්ජිමකට සකස් කල **CDI** පරිපථයකි. මෙහි ඉග්නිෂන් ස්විචය සම්බන්ධ කල විට **3a** චාජින් ඒකකය මගින් බැටරි වෝල්ටීයතාවය වෝල්ට් **400** ක් පමණ දක්වා ඉහළ නැවත අතර එම ධාරාව **D** ඩයෝඩය සහ **C** කැපැසිටරය හරහාත් **L1** ප්‍රාථමික දඟරය හරහාත් ගමන් කරයි. එහිදී කැපැසිටරය ආරෝපනය කරගත් ධාරාවද වෝල්ට් **400** දක්වාම ඉහළ නගියි.

CB පොයින්ට් බිඳීමේදී **3b** ට්‍රිගර් ඒකකය මගින් තයරිස්ටර් ගේට් අග්‍රය ධන අග්‍රයක් කර එය ක්‍රියාකරවීමත් එහිදී පුළිඟුව ඇතිවීමත් සිදුවෙයි. ඉග්නිෂන් ඇඩ්වාන්ස් වීම සාමාන්‍ය **CB** පොයින්ට් සහිත එන්ජිමක සිදුවන ආකාරයටම සිදුවෙයි.

TCI ක්‍රමය මූලින්ම හඳුන්වා දීමේදී එම ට්‍රිගර් පෙට්ටිය ක්‍රියාකරවනු ලැබුවේ **CB** පොයින්ට් මගින් බව අපි දනිමු. එලෙසම **CDI** ක්‍රමයද මූලින්ම ක්‍රියාකරවා ඇත්තේද පෙර සටහනෙන් දක්වා ඇති ආකාරයට **CB** පොයින්ට් මගිනි. එහෙත් පසුව **TCI** ක්‍රමයද වඩාත් සාර්ථක කරගැනුමට පල්ස් ජෙනරේටරයකින් ක්‍රියාකරවීමට සකස් කලත් මෙන් **CDI** ක්‍රමයද පසුව පල්ස් ජෙනරේටරයකින් ක්‍රියාත්මක කරවීමට සකස් කරන ලදී. මේ අනුව මෙම පද්ධති දෙවර්ගය වෙන් කර දැක්වීමටද **CB** පොයින්ට් මගින් ක්‍රියාකරන **CDI** ක්‍රමය **CDI-b** ලෙසද ඉන්ඩික්ෂන් වර්ගයේ පල්ස් ජෙනරේටරය යොදා ගත් වර්ගය **CDI-i** ලෙසද හඳුන්වන ලදී. පහත දැක්වෙන්නේ එම **CDI-i** ඉග්නිෂන් පද්ධතියකි.

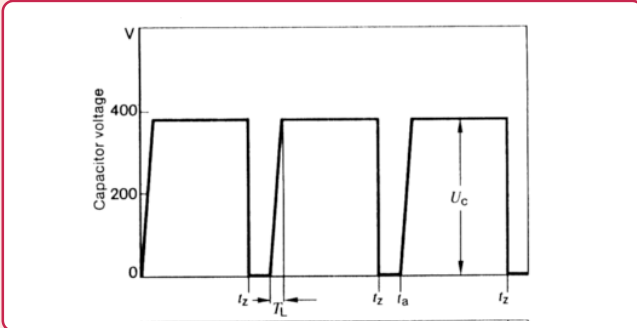

මෝටර් රථ CDI පද්ධතියක් පල්ස් ජෙනරේටරයකින් ක්‍රියාකරවීම

මෙහි දක්වා ඇත්තේ පල්ස් ජෙනරේටරය මගින් ක්‍රියාකරවන ලෙස සකස් කල **CDI** පද්ධතියකි. මෙහි ට්‍රිගර් පරිපථය **CB** පොයින්ට් මගින් ක්‍රියාකල පරිපථයම වන අතර එය ක්‍රියාකරවීමට අවශ්‍ය වන්නේ **CB** පොයින්ට් මගින් ලැබෙන ආකාරයේ ඩිප්ටල් හැඩයෙන් යුතු වූ පල්ස් තරංගයකි. එහෙත් පල්ස් ජෙනරේටරයෙන් ලැබෙන්නේ ඇනලොග් හැඩයේ පල්ස් තරංගයක් බව අපි දනිමු. මේ නිසා

මෙහි 3c යනුවෙන් අමතර පල්ස් ඡේපර් පරිපථයක් යොදා එම තරංගයක් ඩිජිටල් හැඩයට හරවා 3b ට්‍රිගර් පරිපථයට ලබාදී ඇත. මෙහි සෙසු ක්‍රියාකාරීත්වයන් පෙර පරිදිම වේ.

■ CDI පද්ධති භාවිතය සීමා වීම

CDI පද්ධති සඳහා ඉතා අඩු ඩිවෙල් කාලයක් අවශ්‍ය වන අයුරු

CDI පද්ධති ඇතැම් ගුණ යටතේ ඉතා විශිෂ්ට පද්ධතියක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. මෙම සටහනෙන් දක්වා ඇති අයුරු කැපැසිටරය ආරෝපනය වීමට ගතවන **TL** කෙටි කාලය අනුව එය වැටහෙනු ඇත. මේ අනුව අප උගත් **TCI** පද්ධති හා සසඳන විට එම පද්ධතියකින් එක් පුළුඟුවක් ලබා ගැනීමට ගතවන කාලය තුල මෙම **CDI** පද්ධතියකින් පුළුඟු තුන හතරක්ම ලබාගත හැකිව තිබෙයි. මෙහිදී කිසිම ඩිවෙල් පාලන පද්ධතියක් යෙදීමටද අවශ්‍ය නොවෙයි. මන්ද කැපැසිටරය ආරෝපනයෙන් පසු දහරය හරහා ධාරාව ගලා නොයන බැවින් ප්‍රාථමිකය රත් නොවන බැවිනි. තවත් අයුරකින් පවසනවා නම් සාමාන්‍ය ඉග්නිෂන් ක්‍රමයේදී පුළුඟුව සඳහා ශක්තිය ගබඩා වීම ප්‍රාථමික දහරය තුල සිදුවූ අතර මෙම ක්‍රමයේදී ශක්තිය ගබඩා වන්නේ කැපැසිටරය තුලය.

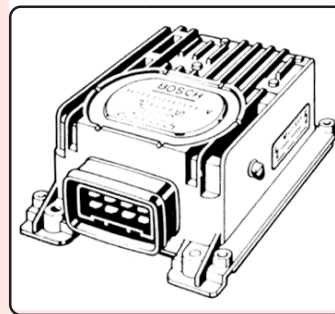
මෙම පද්ධතියේ ඇති තවත් විශේෂ ගුණයක් ඉහත සටහනෙන් දැකගත හැකිවේ. එනම් සාමාන්‍ය ඉග්නිෂන් ක්‍රමයේදී ප්‍රාථමිකයට ලබා දුන් වෝල්ට් 12 ක ධාරාව වෙනුවට මෙහිදී එමෙන් තිස් ගුණයකටත් වඩා වැඩි වූ වෝල්ට් 400 ක වෝල්ටීයතාවයක් ලබාදෙන බවයි. මේ නිසා එයට සාපේක්ෂව පුළුඟු සඳහා ලබාදෙන ද්විතීක වෝල්ටීයතාවයද ඉතා ඉහළ යයි. එහෙත් එම පුළුඟුව පවතින කාලය ඉතා අඩු බැවින් මිශ්‍රණය ගිනි දැල්වීම එතරම් සාර්ථක නොවුනි. එයට හේතුව සැම ඉන්ධනයක්ම දැල්වීමට එහි ප්ලාන අංකය තෙක් මිශ්‍රණය රත් විය යුතු අතර ඒ සඳහා යම් කාලයක් අවශ්‍ය වීමයි. නිදසුනක් ලෙස පොල් තෙල් පහන් තිරයක් දැල්වීමට එයට දැල්වුනු ගිණිකරක් බොහෝ වේලාවක් අල්ලා සිටිය යුතු නමුත් භූමිතෙල් ලාම්පුවක තිරය එයට වඩා කලින් ගිනි දැල්විය හැකිවෙයි. එයට හේතුව පොල් තෙල් වලට වඩා භූමිතෙල් වල ප්ලාන අංකය අඩු වීමයි. මෙලෙස පෙට්‍රල් භූමි තෙල් වලට වඩා අඩු ප්ලාන උෂ්ණත්වයකින් දැල් වුනද එයටද යම් ප්ලාන අංකයක් තිබෙයි. එම උෂ්ණත්වය එන තෙක් ස්පාර්ක් ප්ලග් ඉලෙක්ට්‍රෝඩ අතර පුළුඟුව පැවතිය යුතු නමුත් **CDI** ක්‍රමයේදී එම කාලය ඉතා අඩු බව මෙතෙක් අප උගත් කරුණු තුලින් පැහැදිලි වෙයි. මේ නිසා **CDI** ක්‍රමයෙන් එන්ජිමක් හොඳින් ක්‍රියාකරනු පෙනුනද අපට නොදැනීම එහි අතරින් පතර දහනය සිදු නොවන අවස්ථා එනම් මිස් ෆයරින් ඇතිවීම සිදුවෙයි.

ඉහත දක්වන ලද දර්වලතා යටතේ මෙය සෑම මෝටර් රථයකටම සුදුසු නොවිය. එහෙත් රේසින් සඳහා යොදා ගන්නා මෝටර් රථ සඳහා මෙය වඩාත් සුදුසු බව පෙර

සඳහන් විය. එයට එක් හේතුවක් වූයේ රේසින් එන්ජින් සඳහා සිලිංඩර වැඩි ගණනක් ඇතුලත් වන අතර එහිදී සාමාන්‍ය ඉග්නිෂන් පද්ධතියකින් ලබාදෙන ඩිවෙල් කාලය අඩු වීමක් ඉහළ වේගයේදී ඇති වුවත් **CDI** පද්ධතියක් යොදා ගැනීමේදී ඒ සඳහා අවශ්‍ය ඩිවෙල් කාලය ඉතා අඩු වීමයි.

CDI ඉග්නිෂන් ක්‍රමය රේසින් කාර් සඳහා යොදා ගැනීමට තවත් එක් හේතුවක් විය. එනම් මෙම රේසින් එන්ජින් වඩාත් රත්වෙන බැවින් මෙම එන්ජින්වල අඩු හිටි රේන්ජ් අගයේ ස්පාර්ක් ප්ලග් යොදා ගැනුනු අතර එන්ජිම පන ගැන්වූ විගස සිසිල්ව පැවතීම නිසා මෙම ප්ලග් ඉලෙක්ට්‍රෝඩ මත තෙල් තැන්පත් වීම වැනි දෝෂ ඇතිවිය. එමගින් පුළුඟු දර්වල වුවත් **CDI** ඉග්නිෂන් ක්‍රමය යොදා ගැනීමේදී එහි පවතින ඉතා ඉහළ අධි වෝල්ටීයතාවය යටතේ මෙම අපවිත්‍ර වූ ඉලෙක්ට්‍රෝඩ හරහා වුවද ප්‍රබල පුළුඟු ලබාගත හැකි විය.

■ CDI ට්‍රිගර් යුනිට්

CDI ට්‍රිගර් යුනිට්

මෙහි නැවතත් දක්වා ඇත්තේ මෝටර් රථ සඳහා යොදා ගත් **CDI** ට්‍රිගර් ඒකකයකි. මෙයට පෙර පරිපථ වලින් දක්වන ලද **3a, 3b, 3c** යන පරිපථ කොටස් තුන සහ වාපින් කැපැසිටරය ඇතුළු තයරිස්ටරයන් මෙය තුල සිටි වූ අතර ඉග්නිෂන් කොයිලය පිටතින් සිටි වූනි.

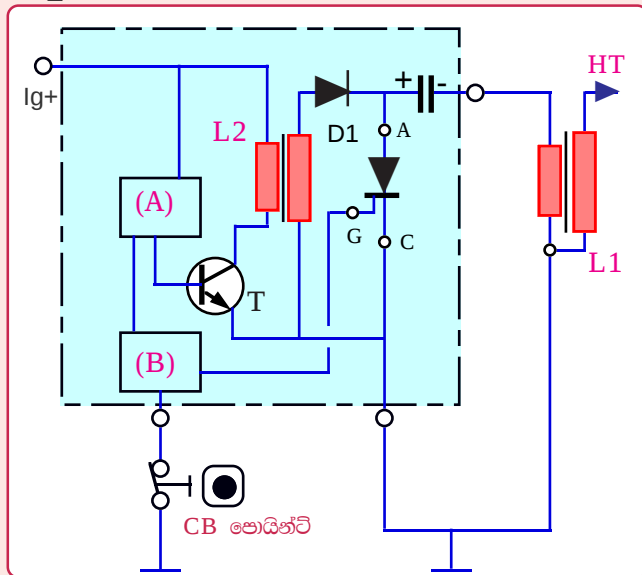
මෙම ට්‍රිගර් ඒකකය තුල සිටින තවත් විශේෂ පරිපථයක් නම් ඉන්වර්ටරයයි. එය පෙර පරිපථවල **3a** කොටස තුල සිටි විය. එය මගින් සිදු වන්නේ බැටරියෙන් ලබා ගන්නා ධාරාව වෝල්ට් **400V** ක් පමණ දක්වා ඉහළ නැංවා කැපැසිටරය ආරෝපනයට යොදා ගැනුමයි. සාමාන්‍යයෙන් නිවසක විදුලිය ඇණ හිටි විට තාවකාලිකව බැටරි ධාරාවෙන් **230V / AC** වෝල්ටීයතාවයක් ලබා ගැනීමට යොදා ගන්නා ඉන්වර්ටරයට සමාන වූ පරිපථයක් මෙහිදී භාවිතා වෙයි. මෙලෙස වෝල්ටීයතාවය ඉහළ නැංවා ගැනීමට ස්ටෙප් අප් ට්‍රාන්ස්ෆෝමරයක් අවශ්‍ය වන අතර එයද කුඩාවට මෙම ට්‍රිගර් ඒකකය තුලම සිටි වූනි.

ඉහත ආකාරයට ඉග්නිෂන් කොයිලයට ලබාදෙන ප්‍රාථමික වෝල්ටීයතාවය මෙලෙස වෝල්ට් **400** ක් පමණ ඉහළ නැංවා ගැනීමට හේතුවද මෙහිදී අවබෝධ කරගත යුතුය. සාමාන්‍ය ඉග්නිෂන් පද්ධතිවල ප්‍රාථමිකය සඳහා අප සපයන්නේ වෝල්ට් **12** ක් නමුත් ඇත්තවශයෙන්ම ද්විතීක ධාරාව ඇතිවන්නේ එමගින් ඇතිවෙන වෝල්ට් **300** ක් පමණ වූ ස්වයං ප්‍රේරණ ධාරාවෙන් බව පෙර නිබන්ධන වලින් අවබෝධ කර ගතිමු. මේ අනුව මෙම **CDI** ක්‍රමයේදීද ද්විතීක වෝල්ටීයතාවය ලබා ගැනීමට ප්‍රාථමිකයට සැපයිය යුතු වන්නේ වෝල්ට් **300** ක් හෝ **400** ක් පමණ වූ ඉහළ වෝල්ටීයතාවයකි. මෙහිදී ස්වයං ප්‍රේරණ ධාරාවක් භාවිතා නොවන හෙයින්ද ද්විතීක ධාරාව ලබා ගන්නේ ප්‍රාථමිකය බිඳින විට නොව එයට ධාරාව සපයන විට බැවින්ද එහිදී ඇතිවෙන වි.ප්‍ර.ගාමක බලය මැඩ ගැනීමටත් සමග වෝල්ට් **400** ක පමණ ප්‍රාථමික වෝල්ටීයතාවයක් කැපැසිටරය ආරෝපනයට යොදා ගැනෙයි.

මෙම **CDI** ක්‍රමය යොදා ගන්නා විට අනෙකුත් මෝටර් රථ වල ඩිවෙල් ඇන්ගල් කොන්ට්‍රෝල් සහිත **TCI** පද්ධතිද භාවිතා වුනු නමුත් මෙම **CDI** ක්‍රමය සඳහා ක්ලෝස්ඩ් ලූප් හෝ ඕපන් ලූප් ඩිවෙල් ඇන්ගල් පාලන පරිපථ යොදා නොගැනුනි. එයට හේතුව සෑම වේගයකදීම එකම ඩිවෙල් කාලයක් **CDI** පද්ධතිවල ඇති වූ හෙයිනි.

CDI ට්‍රිගර් ඒකක **CB** පොයින්ට් මෙන්ම පල්ස් ජෙනරේටර මගින්ද ක්‍රියාත්මක වුනු අතර මෙහිදී මෙම පල්ස් ජෙනරේටර මගින් ලැබෙන්නේ ඇනලොග් තරංගයක් බැවින් එය ඩිප්ටල් හැඩයට හරවා ගැනුමට වෙනම පරිපථයක් යොදා ගැනුන අතර එය අපි පෙර පරිපථවල **3c** යනුවෙන් හඳුන්වා තිබුනි. එහෙත් **CB** පොයින්ට් මගින් සෘජුවම ලැබෙන්නේ ඩිප්ටල් හැඩයේ තරංග බැවින් **CB** පොයින්ට් යොදා ගත් **CDI** පරිපථ වල එය යොදා නොගැනුනි.

මෙහි කැපැසිටරය ආරෝපනය සඳහා **Single puls charging** සහ **Multi-puls charging** යනුවෙන් ක්‍රම දෙකක් භාවිතා වුනි. මල්ට් පල්ස් ක්‍රමයේදී නියමිත සංඛ්‍යාතයකට අනුව එක දිගටම ඉන්වර්ටරය මගින් ඩිප්ටල් පල්ස් හැඩයට ධාරාව කැපැසිටරයට යොමු වුනි. එහෙත් මෙහිදී මල්ම පල්ස් එකෙන් කැපැසිටරය සම්පූර්ණයෙන්ම ආරෝපනය වන බැවින් පසු කාලයේදී එක් පුළිඟුවක් සඳහා යොදා ගැනුනේ තනි ආරෝපන පල්ස් එකක් පමණි. එය හැඳින්වූයේ සිංගල් පල්ස් වාපින් ක්‍රමය යනුවෙනි. පහත දක්වා ඇති **CDI** ට්‍රිගර් පරිපථයෙන් මෙම නිර්මාණය පහසුවෙන් වටහාගත හැකිය.

CDI ට්‍රිගර් ඒකක සැලසුම

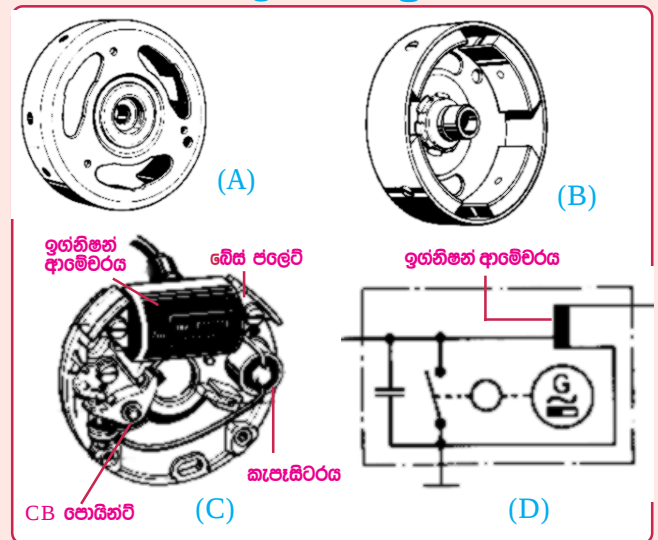
මෙහි දක්වා ඇත්තේ **CB** පොයින්ට් මගින් ක්‍රියාකරන සිංගල් පල්ස් වාපින් ට්‍රිගර් ඒකකයක සරල නිර්මාණයයි. මෙහි **L1** ඉග්නිෂන් කොයිලය ට්‍රිගර් ඒකකයට පිටතින් සවිවන අතර **L2** ඉන්වර්ටර් ට්‍රාන්ස්ෆෝමරය ට්‍රිගර් ඒකකය තුල සවිව තිබෙයි. තයරිස්ටරය ක්‍රියාත්මක වන විට එය හරහා **L2** ප්‍රාථමික වෝල්ටීයතාවයද ඡෝට්ටි විය හැකි බැවින් **T** ට්‍රාන්ස්සිස්ටරය මගින් තයරිස්ටරය ක්‍රියාත්මක වන විටම **L2** හි ධාරාව නිපදවීමද නතර කරයි. මෙලෙස **L2** අක්‍රීය වූ විට කැපැසිටරය ආරෝපනය කරගත් ධාරාව ආපසු එම කොයිලය හරහා විසර්ජනය විය හැකි බැවින් **D1** ඩයෝඩය හරහා කැපැසිටරය ආරෝපනය කිරීමට සලස්වා තිබෙයි. ඒ අනුව ආරෝපනය වුනු ධාරාව ආපසු ගලා ඒම සිදු නොවෙයි.

මෙම ට්‍රිගර් ඒකක පරිපථයේ **B** කොටස සිට **A** කොටස සම්බන්ධ කර ඇති සංඥාවෙන් කරුණු දෙකක් ඉටු වෙයි. ඉන් එකක් තයරිස්ටරය ක්‍රියාත්මක වන විට **T** ට්‍රාන්ස්සිස්ටරය හරහා ඉන්වර්ටර් ට්‍රාන්ස්ෆෝමරය අක්‍රීය කිරීම වන අතර දෙවැන්න නැවතත් මිළඟ පුළිඟුව සඳහා පල්ස් එකක් ඇති කරවීමයි.

මෙතෙක් විස්තර වුනු කරුණු අනුව **CDI** ක්‍රමයේ වාසි මෙන්ම අවාසිද අපි අවබෝධ කර ගනිමු. මෙය **CB** පොයින්ට් සහිත සාමාන්‍ය ඉග්නිෂන් පද්ධතිවලට වඩා බෙහෙවින් සාර්ථක වුවත් එය මෝටර් රථ වලින් ඉවත් කිරීමට සිදු වූ අයුරු පෙර විස්තර විය. ඇත්තවශයෙන්ම ඉලෙක්ට්‍රොනික් තාක්ෂණය යටතේ මෙහි තිබූ දෝෂ පිටු දැකීමට හැකියාව තිබුනත් නිෂ්පාදකයින් විසින් ඒ පිළිබඳව අවධානයක් යොමු නොකළේ මේ වන විට **TCI** ඉග්නිෂන් ක්‍රමය සාර්ථකව මෝටර් රථ සඳහා යොදා ගැනුනු බැවිනි.

මෙලෙස සාමාන්‍ය මෝටර් රථවලින් ඉවත්වුනු මෙම **CDI** ඉග්නිෂන් පද්ධතිය පසුව මෝටර් සයිකල් වැනි සැහැල්ලු වාහන සඳහා බහුලව යොදා ගැනුනි. සුළු අඩු පාඩුකම් පැවතුනත් ඉතා අඩු මුදලකින් මෙන්ම සරල ලෙස නිර්මාණය කිරීමට ඇති හැකියාව යටතේ එය මෙවැනි සැහැල්ලු එන්ජින් සඳහා බහුලව යොදා ගැනෙයි. මෙහිදී **CDI** ඉග්නිෂන් ක්‍රමය යොදා ගෙන ඇත්තේ මැග්නිටෝ ඉග්නිෂන් සමග එම මැග්නිටෝ ඉග්නිෂන් පිළිබඳව මුලින්ම සුළු අවබෝධයක් ලබා ගනිමු.

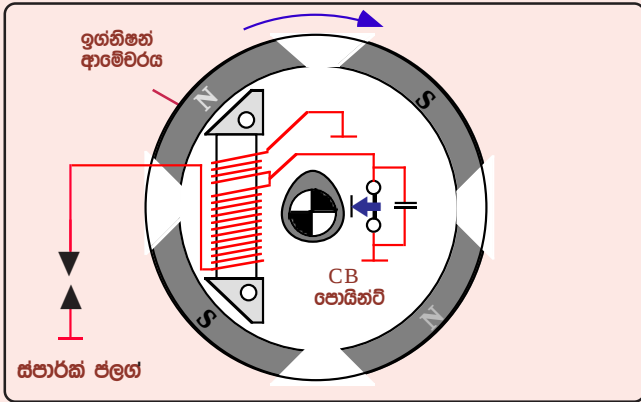
■ මැග්නිටෝ ඉග්නිෂන් ක්‍රමය

මෝටර් සයිකල් මැග්නිටෝ ඉග්නිෂන් පද්ධතියක සැලසුම

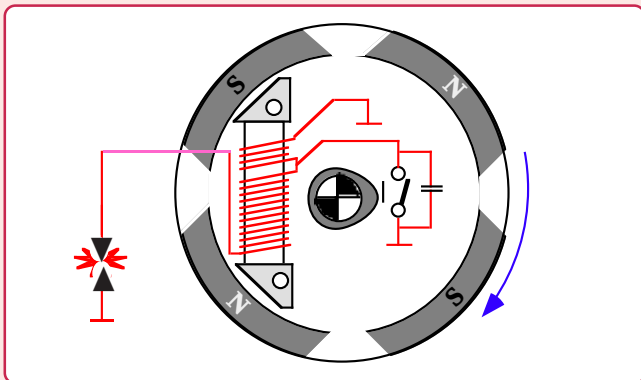
මෙම සටහන තුලින් සරල මැග්නිටෝවක නිර්මාණය පහසුවෙන් වටහාගත හැකි වෙයි. මෙය තනි සිලිංඩර මෝටර් සයිකල් එන්ජිමකට අයත් මැග්නිටෝවකි. මේ නිසා එය සුමුදු ලෙස ක්‍රියාකරවීමට බැරැහි ෆ්ලයිවීලයක් යොදා ගන්නා අතර එයම මැග්නිටෝව සඳහා වුම්බක ක්ෂේත්‍රය ඇති කිරීමටද යොදා ගැනේ. **A** සටහනෙන් දක්වා ඇත්තේ එම ෆ්ලයිවීලයයි. එය තුල වුම්බක ධ්‍රැව සවිව ඇති අයුරු **B** සටහනෙන් දක්වා ඇත. **C** සටහනෙන් දක්වා ඇත්තේ මෙම ෆ්ලයිවීලය තුල මැග්නිටෝ ඉග්නිෂන් ආමේවරය, **CB** පොයින්ට් සහ කන්ඩෙන්සර වැනි කොටස් සවි කෙරෙන ආකාරයයි. **D** සටහනෙන් මෙම ඉග්නිෂන් පද්ධතිය පරිපථයකට ගෙන ඇති අතර මෙයට වඩා පැහැදිලි වූ සටහනක් ගෙන එය වටහා ගැනීමට උත්සාහ ගනිමු.

මැග්නිටෝ ක්‍රියාකාරීත්වය

චුම්බක ක්ෂේත්‍රය වර්ධනය වීම

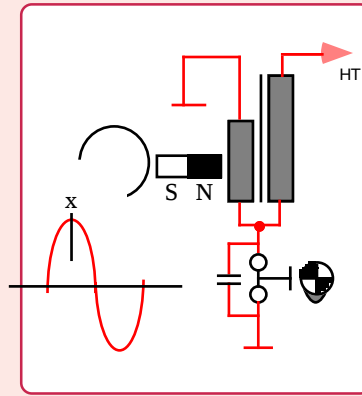
සරල මැග්නිටෝවක ඇතුළත පරිපථ සැලසුම මෙම සටහනෙන් වඩාත් සරල ලෙස දක්වා ඇත. මෙහි කැමිය සහ ස්ථිර චුම්බක තනි කොටසක් ලෙස ආවේණික ලෙස කැරකවේ. මෙහිදී ඉග්නිෂන් ආමේවර කෝරයේ ඇතිවෙන චුම්බක ස්‍රාව වෙනස් වීම මත ඉග්නිෂන් දැහරයේ ප්‍රාථමික කොටසේ ප්‍රත්‍යාවර්තක විදුලි ධාරාවක් ඇතිවෙන අතර එම ධාරාවේ එක් අග්‍රයක් **CB** පොයින්ට් හරහාද අනෙක් අග්‍රය ස්ථිර ලෙසද අර්ත් වීම නිසා පරිපථය සම්පූර්ණ වී උපදින ධාරාව එම ප්‍රාථමික දැහරය හරහාම විසර්ජනය වෙයි. එවිට එමගින්ද අමතර විද්‍යුත් චුම්බක ක්ෂේත්‍රයක් ඇතිකරනු ලබන අතර තනි කෝරයක ඔහා ඇති බැවින් එය ද්විතීක දැහරයටද බලපානු ලබයි.

ඉග්නිෂන් පුළුඟුව ඇතිවීම

මෙහි දක්වා ඇත්තේ මෙම මැග්නිටෝව මගින් පුළුඟුවක් සඳහා අධි වෝල්ටීයතාවය නිපදවෙන අයුරුයි. පිස්ටනය බල පහර සඳහා ඉහළටම පැමිණීමත් සමඟ **CB** පොයින්ට් බිඳෙන ලෙස මෙහි ටයිමින් සකසා ඇති අතර මෙහි දක්වා ඇත්තේ එම අවස්ථාව වේ. පොයින්ට් බිඳීමත් සමඟ ස්පාර්ක් ප්ලග් ඉලෙක්ට්‍රෝඩ මත පුළුඟුවක් ඇතිවන ආකාරය එහි පෙන්වා ඇති අතර මෙහිදී වැදගත් වන්නේ එහිදී සිදුවන සංකීර්ණ ක්‍රියාවලිය වටහා ගැනීමයි.

ඉහත අවස්ථාවේ **CB** පොයින්ට් බිඳෙන විට ප්‍රාථමිකයේ ඉපදුනු ධාරාව එය හරහාම විසර්ජනය වෙමින් ප්‍රබල ක්ෂේත්‍රයක් ඇතිකර තිබුණු බැවින් මෙහිදී පොයින්ට් බිඳීමත් සමඟ එම ක්ෂේත්‍රයද එකවර බිඳ වැටුමෙන් එම ප්‍රාථමික දැහරය දෙකෙලවර වෝල්ට් **200** ක පමණ ස්වයං ප්‍රේරණ ධාරාවක් උපදින අතර එය කැපැසිටරය මගින් උරාගනු ලැබෙයි. ඉන්පසු එම ඉහළ වෝල්ටීයතාවය යටතේ ප්‍රාථමිකය හරහා නැවත ධාරාව විසර්ජනය වීමෙන් පරිණාමක නියමයන් මත ප්‍රබල අධි වෝල්ටීයතාවයක් ද්විතීකයේ ඇතිව ඉග්නිෂන් පුළුඟුව නිපදවේ.

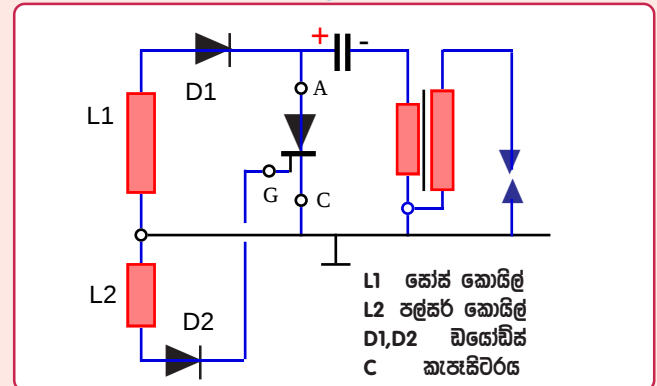

මැග්නිටෝ පරිපථය

මෙහි දක්වා ඇති සටහන මගින් මැග්නිටෝ පරිපථයක **CB** පොයින්ට් මගින් ධාරාව බිඳින අවස්ථාවේදී චුම්බක පිහිටීම දක්වා තිබෙයි. ඒ අනුව උපදින ධාරාවේ උපරිමය (**X**) දක්වා ධාරාව එහි ප්‍රේරණය වී තිබීමෙන් ප්‍රාථමිකය බිඳීමේදී උපරිම අධි වෝල්ටීයතාවය ලබාගත හැකිවෙයි.

මෝටර් සයිකල් මැග්නිටෝව තුළ ඉග්නිෂන් ආමේවරයට අමතරව පෙනරේටර් ආමේවර නමින් තවත් දැහරයක් ඇතුළත්ව ඇති අතර එය මෝටර් සයිකලයේ බැටරිය ආරෝපනය කිරීමටත් විදුලි පරිපථයටත් ධාරාව සපයනු ලබයි. එහෙත් මෙම සටහන් වලින් උපුටා දක්වනු ලැබුවේ එයින් ඉග්නිෂන් පද්ධතියට අයත් දැහරය පමණි.

■ මෝටර් සයිකල් CDI පද්ධති

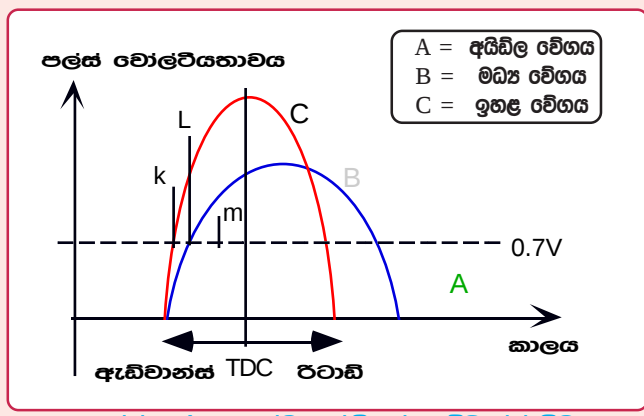

මෝටර් සයිකල් එක්පිම්ක CDI පරිපථයක්

මෙහි දැක්වෙන්නේ මෝටර් සයිකල් **CDI** පරිපථයකි. එහි **L1** දැහරය මැග්නිටෝව තුළ පිහිටා ඇති අතර එය සෝස් (**Source**) කොයිල් නමින්ද හැඳින්වේ. මෙහි උපදින ධාරාව අධි වෝල්ටීයතාවයක් ගන්නා බැවින් මෙම පද්ධතිය සඳහා අමතර වාපින් ඒකකයක් අවශ්‍ය නොවෙයි. උපදින ප්‍රත්‍යාවර්තක ධාරාව (**AC Current**) **D1** ඩයෝඩය හරහා සරළ ධාරාවක් (**DC Current**) බවට හැරී කැපැසිටරය ආරෝපණය වෙයි. **L2** යනු ප්ලස්ටික් කොයිලයයි. එනම් මෙය කැසට් හෙඩ් එකක් බඳු කුඩා දැහරයකින් යුතු සෙන්සරයක් වන අතර එය **TDC** සීමාව ආසන්නයේ පුළුඟුව ඇති විය යුතු තැන සවිකර තිබෙයි. මැග්නිටෝ ආවේණිකව විද්‍යුත් චුම්බක කොටසක් හරියටම ඉග්නිෂන් පොයින්ට් එකේදී මෙයට හමුවීමෙන් එයට ලැබෙන චුම්බක ක්ෂේත්‍රය මගින් විදුලි තරංගයක් ඇතිවේ. මෙම විදුලි තරංගය **D2** හරහා සරළ ධාරාවක් බවට හැරී තයරිස්ටර් ගේට් අග්‍රයට ලැබීමෙන් එය ක්‍රියාත්මක වේ. එවිට ඒ හරහා කැපැසිටරය විසර්ජනය වී පෙර ආකාරයටම පුළුඟුව ඇතිවේ.

CDI ඒකකයක් දෝෂ සහිත වූ විට ඉහත සඳහන් පරිපථය අයුරු එයට සුදුසු පරිපථයක් අපිට සකසා ගැනීමද කළ හැක. අප වෙළඳ පොළේ ලබාගත හැකි කොටස් අනුව **SCR 2P4M** යන තයරිස්ටරය සහ **1MFD/400V** කැපැසිටරයක් මේ සඳහා යොදාගත හැක. **D1, D2** යන ඩයෝඩ් දෙක සඳහාම **1N 4007** වැනි කුඩා ඩයෝඩයන් යෙදිය හැක.

මෝටර් සයිකල් **CDI** පරිපථ වැඩි වශයෙන්ම යොදා ගැනුනේ දෙපහර එන්ජින් සහිත මෝටර් සයිකල් වලය. ඉහත **CDI** පද්ධතිය සඳහා ඉග්නිෂන් ඇඩ්වාන්ස් යාන්ත්‍රණය යෙදීම අපහසු වීම සහ දෙපහර එන්ජින් සඳහා ඉග්නිෂන් ඇඩ්වාන්ස් වීම එතරම් අවශ්‍ය නොවීම එයට මූලික ලෙස හේතු වන්නට ඇත. එහෙත් පසුව නවීකරණය වූ මෙම පරිපථය සඳහා වේගය අනුව ක්‍රියාත්මක වන ඉලෙක්ට්‍රොනික් ඇඩ්වාන්ස් ක්‍රමයද එක් කිරීමෙන් මදක් සංකීර්ණ ලෙස එම **CDI** ට්‍රිගර් ඒකක නිර්මාණය වූහි. කෙසේ නමුදු ඉහත දක්වා ඇති **CDI** පරිපථයේදී යම් පමණක ඉග්නිෂන් ඇඩ්වාන්ස් වීමක් ස්වයංක්‍රීය ලෙසට සිදුවෙයි. වේගය අනුව පල්ස් ජෙනරේටරයේ උපදින වෝල්ටීයතාවය ඉහළ යාම නිසාත් යොදා ඇති සිලිකන් ඩයෝඩයක් හරහා ධාරාව ගලායාම වෝල්ටී **0.7V** ක් දක්වා පමා කිරීම නිසාත් එය සිදුවෙයි. එන්ජිමක ස්ථිර ලෙස සපයා ඇති නියත ඇඩ්වාන්ස් කෝණය හා එක් වූ විට මෙම ඇඩ්වාන්ස් වීම දෙපහර එන්ජිමක් සඳහා ප්‍රමාණවත් වෙයි.

පල්ස් තරංගයෙන්ම ඉග්නිෂන් ඇඩ්වාන්ස් වීම

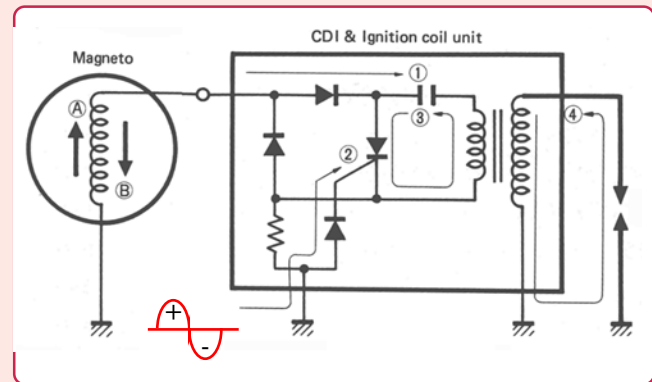
CDI පද්ධතියක ස්වයංක්‍රීය ලෙස ඉග්නිෂන් ඇඩ්වාන්ස් වන අයුරු මෙම සටහනෙන් වටහාගත හැකිය. මෙහි **A, B, C** යන පල්ස් තරංග තුලින් එන්ජින් වේගයට අනුව පල්ස් වෝල්ටීයතාවය වැඩි වී එහි කාලය අඩුවන ආකාරය දක්වයි. මෙයට පෙර සටහනට මදක් යොමු වුවහොත් එහි ඇති **D2** ඩයෝඩය හරහා තයිරිස්ටරය ක්‍රියාත්මක වීමට මෙම පල්ස් වෝල්ටීයතාවය වෝල්ටී **0.7** ඉක්මවිය යුතු වෙයි. මන්ද ඩයෝඩය තුලින් ධාරාව ගලා යාමට මෙම සන්ධි වෝල්ටීයතාවය ඉක්මවිය යුතු බැවිනි. ඒ අනුව ප්‍රලිඤාව එන්ජින් **A** අයිඩ්ල වේගයේදී **m** යන අඩු ඇඩ්වාන්ස් කෝණයේදීද, **B** මධ්‍ය වේගයේදී **L** යන මදක් වැඩි ඇඩ්වාන්ස් කෝණයේදීද **C** යන එන්ජින් ඉහළ වේගයේදී **k** යන වැඩිම ඇඩ්වාන්ස් කෝණයේදීද සිදුවෙයි. මේ **CDI** පද්ධතියක ඇඩ්වාන්ස් කෝණය සරල අයුරින් සිදුවන අයුරුයි.

මෝටර් සයිකල් සඳහා වැඩි වශයෙන්ම අද **CDI** ඉග්නිෂන් ක්‍රමය යෙදෙන අතර එහිදී ඉහත මෙහි විස්තර වූ ආකාරයට වඩා වෙනස් පද්ධති බහුලව දැකිය හැකිවේ. මෙලෙස **CDI** වර්ග ගණනාවක්ම බිහිව ඇත්තේ ඉග්නිෂන් ඇඩ්වාන්ස් ක්‍රමයද මැස් ඉග්නිෂන් ක්‍රමයට මෙම මෝටර් සයිකල් **CDI** පද්ධතිවලට යොදා තිබීමයි. එහෙත් එහිදී එන්ජින් භාරය ඉග්නිෂන් සිතියමට යොදා ගත් අවස්ථා ඉතා විරල අතර මෙම මැස් ඉග්නිෂන් ක්‍රම නිර්මාණය වූයේ එන්ජින් වේගය පමණක් සිතියමට ආදේශ කිරීමෙනි. කෙසේ හෝ මෙම පාඩමාලාව මෝටර් රථ පිළිබඳව පමණක් වෙන් වුවක් බැවින් ඒ පිළිබඳව වඩාත් කරුණු විස්තර නොකෙරේ.

CDI ඉග්නිෂන් ක්‍රමය මෝටර් සයිකල් වල මෙන්ම කුඩා ජෙනරේටර, චතුර පොම්ප ක්‍රියාකරවන එන්ජින්, තණකොළ කපන කුඩා ලෝන් මුවර ආදී කුඩා එන්ජින්වල බහුලව යොදා ගැනේ. මෙය යොදා ගනුමට වඩාත්ම හේතු වී ඇත්තේ එය ඉතා ලාබයට මෙන්ම සරල ලෙස නිර්මාණය කළ හැකි වීමත් ඉහළ ඉග්නිෂන් වෝල්ටීයතාවයක් ලබා ගැනුමට හැකි වීමත් නිසාය. මෙලෙස **CDI** ක්‍රම විශාල ප්‍රමාණයක් මෝටර් සයිකල් සඳහාම නිර්මාණයව ඇති බැවින් ඒ අතුරින් මෝටර් සයිකල් මෙන්ම ලෝන් මුවර වැනි කුඩා එන්ජින් වලද යෙදෙන මදක් විශේෂ වූ **CDI** ක්‍රමයක් පමණක් මෙහිදී තව දුරටත් අධ්‍යයනයට ගනිමු.

පිකප් කොයිල් රහිත **CDI** පද්ධති

විවිධ ආකාරයට නිර්මාණය වූ **CDI** පරිපථ අතර පිකප් කොයිල් රහිත **Source** කොයිලයෙන් පමණක් ක්‍රියාකරන **CDI** පරිපථය විශේෂ තැනක් ගනී. මන්ද මෙය මෝටර් සයිකල් වල මෙන්ම කුඩා යන්ත්‍ර සූත්‍ර සඳහා යොදා ගැනෙන ධාරිතාවෙන් ඉතා අඩු පෙට්‍රල් එන්ජින් රාශියක යොදා ගැනෙන බැවිනි. පහත දැක්වෙන්නේ එහි ක්‍රියාකාරිත්වයයි.

පල්සරය රහිත **CDI** ඉග්නිෂන් පද්ධතිය

මෙහි දක්වා ඇති **CDI** පරිපථයේ සෝස් කොයිලය මගින් කැපැසිටරය ආරෝපනය කිරීම මෙන්ම එය ට්‍රිගර් කිරීමද සිදුවෙයි. සටහනේ මැග්නිටෝ කොයිලය පහතින් දක්වා ඇති අයුරු එන්ජිමේ එක් වටයක් තුල මෙම කොයිලය මගින් එක් පල්ස් තරංගයක් ලෙස ධාරාව උපදවන අතර එයට ධන සහ සෘණ කොටස් දෙකක් ඇතුලත් වෙයි. ඒ අනුව මෙම කොයිලයේ **A** අග්‍රය ධන අග්‍රයක්ව **B** අග්‍රය සෘණ අග්‍රයක් වන විට අංක **1** ඊතලයෙන් පෙන්වා ඇති ආකාරයට ධාරාව ගලායාමෙන් කැපැසිටරය ආරෝපනය වීම සිදුවෙයි. එම මාර්ගයේ වූ ඩයෝඩය මගින් ආරෝපනය වූ ධාරාව ආපසු ගලා ඒම වළක්වයි. මිළඟට **B** අග්‍රය ධන අග්‍රයක් වී **A** අග්‍රය සෘණ වූ විට තයිරිස්ටරයේ ගේට් අග්‍රයට අංක **2** න් දක්වා ඇති අයුරු ධාරාව ගලා ගොස් එය ට්‍රිගර් වෙයි. ඒ අනුව අංක **3** න් දක්වා ඇති ආකාරයට කැපැසිටරයේ ධාරාව ඉග්නිෂන් කොයිල් ප්‍රාථමිකය හරහා විසර්ජනය වී ඉග්නිෂන් අධි වෝල්ටීයතාවය ඇති වෙයි. මේ අනුව මෙම ආකාරයට පරිපථය සකසා ගැනුමෙන් වෙනම පිකප් කොයිලයක් අවශ්‍ය නොවෙයි.

ඉහත නිර්මාණයේදී සෝස් කොයිලය තැන්පත් කර ඇත්තේ එහි පල්ස් තරංගය මාරුවන අවස්ථාව ඉග්නිෂන් ප්‍රලිඤාව ඇතිවෙන අවස්ථාවට සම කිරීමෙනි. එනම් ඉග්නිෂන් ටයිමින් සැකසීමෙනි. මේ ආකාරයට ඉග්නිෂන් ටයිමින් ගැලපු පසු මෙයට පෙර සටහනේ දක්වන ලද ආකාරයට ඉග්නිෂන් ඇඩ්වාන්ස් වීමද මෙහිදී ස්වයංක්‍රීය ලෙස සිදුවෙයි.

